

**SİGORTA ACENTELERİ ARASINDAKİ İŞ PAYLAŞIMINA İLİŞKİN
SEKTÖR DUYURUSU
(2010/31)**

Bilindiği üzere, 5684 sayılı Sigortacılık Kanununda sigorta acentesi “*Ticarî mümessil, ticarî vekil, satış memuru veya müstahdem gibi tâbi bir sıfatı olmaksızın bir sözleşmeye dayanarak muayyen bir yer veya bölge içinde daimî bir surette sigorta şirketlerinin nam ve hesabına sigorta sözleşmelerine aracılık etmeyi veya bunları sigorta şirketleri adına yapmayı meslek edinen, sözleşmenin akdinden önce hazırlık çalışmalarını yürüten ve sözleşmenin uygulanması ile tazminatın ödenmesinde yardımcı olan kişi*” olarak tanımlanmıştır. Sigorta Acenteleri Yönetmeliği ile sigorta acenteliği yapacak gerçek ve tüzel kişilerin niteliklerine ve faaliyetlerine dair usul ve esaslar belirlenmiştir.

Müsteşarlığımıza intikal eden bazı bilgi ve belgelerin incelenmesi neticesinde;

- Bazı acentelerin kendi aralarında sözleşme akdederek, sigorta şirketlerince kendilerine tahsis edilmiş yazılımların kullanılması ve söz konusu yazılımlara ilişkin kullanıcı adı ve şifrelerin paylaşılması veya sigorta şirketleri aracılığıyla yeni kullanıcı adı ve şifre tahsis ettirilmesi suretiyle birbirleriyle alt acente, tali acente, bağlı acente ya da benzeri bir sıfatla iş ilişkisinde buldukları;

- Sigorta acentesi tarafından başka bir sigorta acentesine, ekranı açılan sigorta şirketinin bilgisi olmaksızın veya ekranı üzerinden işlem yapılan sigorta şirketi tarafından acenteye bizzat acentelik yetkisi verilmeksizin işlem yaptırıldığı; bu kapsamda yetkili acentelere ait POS cihazları ve tahsilat makbuzları kullanılarak sigortalılardan prim tahsilatı yapıldığı; ekranı açılan sigorta şirketi adına poliçe düzenlenirken söz konusu işlemi yapan acentenin poliçe düzenlediği branşta işlem yapmaya yetkili olup olmadığına bakılmaksızın işlem yapıldığı;

- Sigorta şirketi tarafından yetkili acenteye verilen ve poliçe basımı için kullanılan antetli kağıtların, yetkili acente ile iş paylaşımı ilişkisinde bulunan acentelerin ofislerinde bulunduğu,

- Bazı acentelerin ise poliçelerin acenteler arasında elektronik posta vb. uygulamalar yoluyla paylaşılması suretiyle, acentelik sözleşmesiyle belirlenen yetki ve sınırların dışına çıktığı; çevrimiçi (online) işlem yapılabilen durumlarda poliçenin doğrudan poliçe basımı için kullanılan ve acentede bulunan antetli kağıtlara basıldığı, çevrimiçi işlem yapılamayan durumlarda ise gerekli bilgilerin sigorta acentesine iletilmesiyle poliçenin yetkili acente tarafından tanzim edilerek, iş paylaşımı yapılan acentelere gönderilen poliçenin teslim alan acenteler tarafından çıktısı alınarak üzerine kendisinin veya yetkili acentesinin kaşesinin basılarak sigortalılara teslim edildiği;

- Yukarıda anılan şekilde düzenlenen poliçelerin hangi acente ve hangi teknik personel tarafından düzenlendiğinin tespit edilemediği; Levhaya kayıtlı olmayan kişilerin birlikte çalıştığı acenteden temin ettikleri şifreyle poliçe tanzim ettikleri veya bu kişilerin sigorta acenteliği faaliyeti yetkisi olmadığı için başka acentelere sigorta poliçesi düzenlettirdikleri ve bu poliçelerin üzerine kendi kaşelerini basmak suretiyle sigortalılara teslim ettikleri

anlaşılmaktadır.

Söz konusu iş ilişkisinin uygulanmasında;

- Sigorta Acenteleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uyarınca sigorta acentesine verilecek acentelik yetkilerin bizzat sigorta şirketi tarafından tanımlanmaması ve söz konusu yetkilerin usulü dairesinde tescil ve ilanını müteakip onbeş iş günü içinde Levhaya işlenmek üzere TOBB'a bildirilmemesi, sigorta acentesine bizzat sigorta şirketi tarafından verilmesi gereken acentelik yetkisinin sigorta şirketi yerine başka bir sigorta acentesi tarafından verilerek sigorta şirketi ile acente arasındaki ilişkinin doğrudan sigorta şirketi yerine bağlı bulunan acente vasıtasıyla yürütülmesi;
- Söz konusu Yönetmelikte sigorta şirketlerince yetkilendirilmemiş acentelerin prim tahsilatı yapamayacağını belirtmesine karşın, bahse konu iş ilişkisi ile çeşitli yöntemlerle anılan hükmün ihlal edilmesi;
- Sigorta poliçelerinde yetkili acentenin unvanı ve Levha numarası ile işlemi yapan teknik personelin adı, soyadı, kayıt numarası ve imzasının açık olarak yer alması hükmünün ihlal edilmesi;
- Sigorta acenteliklerinin ilgili mevzuatta belirtilen şartları sağlayarak şube tesis etmeleri mümkün olmakla beraber, belirtilen iş ilişkisi ile acentelerin şube tesisi için gerekli şartları yerine getirmeksizin şube gibi faaliyette bulunmaları;
- Sigorta poliçelerinin düzenlenmesine, primlerin tahsil edilmesine, komisyonun genel çerçevesine ilişkin usul ve esasların sigorta şirketleri ile acenteler arasında yapılacak acentelik sözleşmelerinde belirlenmesi gerekirken, alt acente olarak ifade edilen acenteler ile sigorta şirketi arasında herhangi bir sözleşme olmaksızın söz konusu acenteler tarafından sigorta şirketi adına faaliyette bulunulması

gibi mevzuata aykırı hususlar bulunduğundan, ayrıca piyasayı bozucu unsurlar taşıdığından, sigortacılık sektörünün güvenli ve istikrarlı bir ortamda faaliyet göstermesini teminen bu tür uygulamaların devam ettirilmemesi gerekli görülmüştür.

Bu çerçevede, bu sektör duyurusu ile yapılan uyarıya rağmen yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine aykırı olarak iş paylaşımını devam ettiren tüm sigorta acentelerinin her biri için 5684 sayılı Kanununun 34 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (j) bendi uyarınca idari para cezası uygulanacaktır.

Ayrıca, anılan cezai yaptırımlara karşın bahse konu uygulamada yer almaya devam ettikleri tespit edilen sigorta acentelerinin acentelik faaliyetleri Sigorta Acenteleri Yönetmeliğinin 11 inci maddesinin dördüncü fıkrasına istinaden altı aya kadar geçici olarak durdurulabilecektir. Geçici durdurmayı takip eden iki yıl içinde aykırılığın tekrarı halinde acentelik faaliyeti tamamen durdurulacak ve acentenin kaydı Levhadan silinecektir.

Diğer taraftan, sigorta şirketlerinin, yukarıda belirtilen şekilde yapılan mevzuata aykırı husus ve uygulamaların önüne geçilebilmesi için sistemlerinde gerekli düzenleme ve kontrolleri yaparak tedbir almaları gerekmektedir. Sigorta şirketleri tarafından gerekli önlemlerin alınmadığının Müsteşarlığımızca tespit edilmesi halinde ilgili sigorta şirketleri hakkında da anılan Kanununun 34 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (j) bendi uyarınca idari para cezası uygulanacak, tekrarı veya sürekliliği halinde ise bu uygulama ilgili şirket mali yapısını zafiyete uğratan bir uygulama olarak değerlendirilecektir.